

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, Augusztus 26.

Vissza!

Kolozsvár, aug. 25.

Vissza! kiáltják félhivatalosan a függetlenségek felé. Még a hirt is lefűjják, hogy a válság során a király függetlenségi politikusokat is meg fog hallgatni. Az udvar nem szereti a kurucokat; még a színűket sem akarja látni.

Mit jelent ez a mellőzés magyar nyelven? Azt jelenti, hogy az egyetlen pártnak, mely igazán magyar, melynek gyökerei ott vannak a néplelekben, semmi köze sincsen az ország ügyeinek intézéséhez; hogy Magyarországot olyanok nem kormányozhatják, kormányt nem irányítják, akik tudják és értik az ország igazát, hanem kizárólag olyanok, akik mentől kevesebbet törődnek hazájukkal és többet az osztrák és a dinasztikus érdekekkel.

A reakció az kormányképes, a magyarság nem az! Aki Magyarországon kormányképes akar lenni, aki bele akar szólni és nyulni az ország ügyeinek menetébe, az első sorban vessen le magyarságát és vallja magát hű osztráknak.

Buda várában még folyik a nagy árlejtés. Sorra megjelennek az árlejtési hiénák és szóbeli ajánlatokkal alkuszak az ország bőrére. Egy-két hét múlva az osztrák árlejtőzők majd odafent Bécsben el fogják dönteni, hogy kinek az ajánlatát fogadják el? Minden bizonytalanság, aki a nemzet számára a legkevesebbet kéri és Ausztriának legtöbbet ígér.

De csatlakozni fognak. Az eddigi tapasztalatok mutatják, hogy a nemzet nem hagyja a bőrét. Eddig is lerázta azokat, akik az árlejtésben szerencsés nyerek voltak és ezentúl is le fogja rázni az egy mást alálicitáló hiénákat.

A függetlenségeknek nincsen szavuk a király tanácsában, de szerencsére van nekik az ország tanácsában és ott érvényesíteni fogják felelmetes erejüket mindazokkal szemben, akik elég botorak és vakmerők lesznek osztrák alapon magyar kormányalakításra vállalkozni.

Vagy minden, vagy semmi! — lesz a jelszó és addig-addig

fogja a magyar nemzet igazi képviselője megsemmisíteni a budai és bécsi árlejtések eredményét, míg olyan ember jön, aki megadja a nemzetnek a tisztességes árt és megfelel minden árlejtés alapfeltételének: magyar és nem idegen, nem osztrák-magyar, vagy egyszerűen osztrák honpolgár lesz.

A nép isteni szavát nem fogja többé elnémitani semmiféle vasakalap; a nép dörgő szava le fogja dönteni a mesterségesen emelt gátakat és falakat és a felszabadított területen a magyar nép gyakorolni fogja a maga elvitázhatatlan természetes jogait.

Magyarország képe a Tisza, mely a költő szerint zugva-bögve törí át a gátat, mintha el akarná nyelni a világot. A magyar népek is tekervényes utakon kell a maga jogai felé törnie, zugva-bögve fogja áttörni a gátat és nemcsak akarja, de le is fogja nyelni az osztrák világot.

— Ujabb csalafintaság. A képviselet felosztásával való fenyegetőzéssel nem sikerült megijeszteni a magyar nemzet jogaiért hadakozó ellenzékét. Az erős kéz politikája csodát mondott, sőt Héderváry gyászos bukása az erőszakoskodásnak is utját vágta. Új eszközre volt tehát szükség, a melylyel inkább remélték sikert érni ellenségeink. Most már a magyar értékek ellen intéztek hát támadást. A magyar nemzet eleven husából akartak Sylokai módra egy jó darabot kivágni. A komplot azonban az uttal sem sikerült. A merényletre különben érdekesen rávilágít a „Magyar távirati iroda” következő közlése.

„A magyar értékeknek az utóbbi napokban tapasztalt lefelé irányuló mozgalmára vonatkozólag feltétlenül hitelt érdemlő oldalról nyert információk alapján konstataciók, hogy a magyar járadékok és a záloglevelek forgalma a befektetést kereső közönség körében mindenképpen normális maradt és nem mutat kedvezőtlen változást. Egyes spekulánsok részéről a jelen pillanatban fennálló belpolitikai helyzetéről szóló pesszimistikus jelentések alapján kísérelt töréni arra nézve, hogy spekulációs papiroknak és járadékoknak forszírozott elatlása által nyugtalanság idéztessék elő. Mindazonáltal azok a bankok, eadások, a melyek innen indultak ki, Bécsben és Berlinben könnyedén találtak vevőkre. Az említett operáció támogatására járadékokban kereszthűlt bankok, eladások Bécsben és Berlinben csak pillanatnyilag idéztek elő kedvezőtlen benyomást, mivel az a felfogás emelkedett

tulsulra, hogy minden oldalról a legnagyobb erőfeszítéseket teszik a miniszterválság mielőbbi megoldására és a belpolitikai helyzetnek már néhány nap múlva barátságosabb képe lesz. Ezenkívül a hangulatra az is kedvező befolyást gyakorolt, hogy a mindenfelől beérkezett jelentések szerint a magyar aratás eredménye már egy évtized óta nem volt olyan kedvező, mint az idén.”

— A nemzeti követelés. A halasi szabadelvű párt tagjai tegnap délután népes értekezletet tartottak, melyen a debreceni szabadelvű pártnak a nemzeti követelés dolgában hozott határozatát tárgyalták. Az értekezlet elfogadta a debreceni szabadelvű párt határozatát. — A szarvasi választókörlet szabadelvű pártja tegnapi értekezletén kimondta, hogy teljesen bizva az országgyűlési szabadelvű pártban, várja egyrészt a gazdasági kérdések sürgős megoldását, másrészt a nemzeti követelések fokozatos megvalósítását.

A kormányválság.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Kolozsvár, aug. 25.

A nagy csatának vége; már csak portyázás folyik. Még egy-egy politikus fog szórványosan megjelenni Budavárában, aztán ismét bezárulnak a vár kapui és visszatér a régi csend a fényes új termekbe, melyek oly ritkán látják felséges új gazdájukat.

Igazlmas napok voltak a nemzetnek és királynak egyaránt és a legsajnosabb az, hogy a nagy izgalom bajosan fogja megsemmisíteni a nyugalmat. A nagyszámú és hosszúságú kihallgatások nem tudták megszüntetni az ellentétet a nemzet és a korona között és mindkettő ma is teljes fegyverzetben áll egymással szembe.

Már magában véve az a tény, hogy országos tekintélyek, minők Apponyi, Wekerle vagy Csáky nem számítanak megbízásra, bizonyítja, hogy a helyzet nem tisztult annyira, mint kívánatos lett volna; mert köztudomás szerint a nevezettek csak akkor vállalkoztak volna az ügyek vezetésére, ha a nemzet óhajait részben azonnal, részben a közel jövőben ki lehetett elégiteni.

Nagyon, de nagyon kevés közeledésre lehet a korona részéről számítani és így természetesen, hogy új ember nem akar ezzel a kevéssel a kibontakozás nehéz munkájába fogni. Ez a tény készteti a koronát arra, hogy a végrehajtó hatalmat valamelyik régtől fogva aktív politikusra bizza és hogy az új embert a régi kormány állományából vegye.

Igy történt, hogy a hír már nem beszél másokról, mint két miniszteriális je-

löltről: Darányi Ignácról és Lukács Lászlóról; csak el-elhaló akkordok zengik még hol Csáky, hol Apponyi, hol Wekerle nevét. Az ugynevezett beavatottak — igazán beavatott a királyon és Khuen Héderváryn kívül alig van — a korábbi hírekkel szemben most azt beszélik, hogy a válság, már ami a személyi kérdést illeti, nem fog ezen a héten túl terjedni és hogy a felsége a király még elutazása előtt Darányit vagy Lukácsot megfogja bízni a kabinet-alakítással.

Az aktuális politika terén egyet jelent, akár az egyik, akár a másik kapja a megbízást; jelenti azt, hogy az új kabinet a régi nyomdokaiba fog lépni és kevés módosítással ugyanazt a politikát fogja folytatni. Az ilyen kabinet nagyon bajosan és nagyon nehezen fogja az érdemleges válságot megoldani és alighanem csak halasztást, de kibontakozást nem jelent, mert boldogság volna felténni, hogy az ellenzék akár Lukács, akár Darányi szép szemé kedvéért feladná a harcot.

Ha azonban megtörténnék a csoda, hogy ez az előre is halálnak szánt — isten tudja, hányadszor megfellejt — kabinet megtalálná a kibontakozás útját, más elbírálás alá esik Lukács és más alá Darányi kabinetje; mert az előbbi az ugynevezett ó-liberális részmért, az utóbbi a reakció előnyomulását jelenti.

De erről ráérünk beszélni. Ma mégis az a fontosabb, hogy mi lesz legközelebb. Nem minden politikus van tudniillik az ugynevezett beavatottak nézetén. A kevésbé beavatottak, de talán jobban informáltak azt mondják, hogy a jelen pillanatban csak egy jelölt van és hogy holnap talán ez sem lesz, Lukács ugyanis nem hajlandó nemzeti engedmények nélkül megbízatást vállalni és a korona előtt megromlott egészségi állapota miatt nem fogja vállalni.

A király most olyan jelöltet keres, aki nemzeti engedmények nélkül mer a helyzetnek neki menni és ma még azt hiszi, hogy Darányi, vagy esetleg Láng ilyenre vállalkozna. A nevezettek barátjai azt állítják, hogy ők sem fognak vállalkozni és hogy így a válság személyes része is újabb királyi rekonsiderációra vár és esetleg vissza kell majd térni a Csáky-Apponyi-Wekerle-triász valamelyik tagjára.

Szóval az érdemleges válság nem jutott közelebb a megoldáshoz; a személyes kérdés szintén függőben van: a még emlegetett két jelölt közül az egyik nem akar és a másikról szintén mondják már, hogy nem fog akarni. A holnapi nap talán biztosabbat fog hozni.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

A „párisi nagy áruház” égése.

A katasztrófa második napja.

— Fővárosi tudósítónk expressz tudósítása. —

Budapest, aug. 25.

Már tegnapi számunkban táviratilag hírt adtunk arról a rémes katasztrófáról, mely Budapesten tegnap az éjjeli órákban történt.

A fővárosi kereskedelem egyik leg hatalmasabb tényezője a Kerepesi-ut 38. szám alatt volt Párisi nagy áruház nincs többé. A Goldberger testvérek óriási üzlete elhamvadt egy éjszaka. Az iszonyatos jelenetekben gazdag rémes éjjel elmúlt s a pirkadó hajnal első napsugarai már csak az elhamvadt bérház kormos, kiégett falát világították meg. Enyészet és borzadály lakozik a kopár martaléknélküli szobafalak és a törmelék között, hol csak a fáradtságos munka veritékétől izzadt tűzoltók járnak-kelnek, villákkal kotorta szét a zsarátnokokat s elolva a borzasztó elem utolsó maradványait. A korán kelő munkásnép, az éjszaka ottmaradt alakjai és a rend fenntartására kivezényelt katonai készenlét a tanuja annak a szomorú munkának, melyet a tűzoltók végeznek. Folyik a takarítás.

A borzalommal teli katasztrófáról fővárosi tudósítónk a következő részleteket közli:

Az utca-képe.

Kora reggel óta talpon van egész Budapest. Az utcák csak úgy ontják magukból a tömörkedő népet, mindannyian a tűz színhelye felé tödülnek. A leégett palota körül hatalmas kordon van még most is, rendőrök és a 85. gyalogezred felváltott századai vegyesen zárják el az utat. A Kerepesi-uton a közlekedés megakadt a villamosok a Kossuth Lajos-utca felől csak a Vas-utca felé és a Nagy körúttól a keleti pályaudvar felé közlekedhetnek. A Kerepesi-ut Vas-utca felé a Népszínház felé van zárva és csak a mellékutcákon nagy kerülővel lehet átjutni ismét a Kerepesi-utra. A Klauszál és Dohány-utca egy részét szintén kordonnal zárták el.

A nagy hőség dacára ezernyi nép szorong a kordon mögött s mind újabb s újabb érkezők csatlakoznak hozzájuk. Nincs ember, aki déli órákig meg ne fordult volna a Kerepesi-uton. Az utca hullámzik, nyüzsg a végtelen sokaságtól, a zsbongó zajból a rikkanások sikító hangja válik ki, amint a kisebb déli lapok újabb és újabb külön kiadások árulják. A közönség szétkapkodja a lapokat és mohón olvassa az újabb részleteket a borzalmas katasztrófáról. Néhol csoportok verődnek s egy ember olvassa fennhangon az újságot, tizenöt-huszan hallgatják.

A tűzoltóság már behatolt az épületbe s szorgosan kutatnak a holttestek után. Nem igen találunk, mert porrá égett ott minden. A tűzvizsgáló bizottság már is órák óta a helyszínen van, de még nem kezdhetik meg működését, mert a lépcsők nagy része lezuhant s így nem lehet feljutni az épületekbe.

kimaradtak. Huszonhárom év, hát ez olyan örökkévalóság!

Mind ritkábban, ritkábban gondoltam a délamerikai vizekre. Valparaisora, Almedairra, mondogatva magamban: Bizonyosan végleg megvondult már az én Carmencitám, talán meggyőnyed, a haja hófehér....

Az éjjel róla álmodtam, viszontláltam az almedrai kerti házat, a fogadószoobát, a maga estélyi homályában. Carmencita egy karzékban ült, megőszülve, roskatagul. Hozzá szóltam: Nem táncolnánk Sema-Couéque-et? — Szomorú kézműveléssel mutatott nagykedőjére, melyben állig volt beburkolóva.

Ekkor álomban úgy tetszett, hogy út az óra, melyben fregattunkra kell visszaterünk, hogy tovább vitorlázzunk. Még hosszú utam volt hátra, keresztül a sötét utcákon, a csapszékek mellett, hol a nevető, pajkos Cholás-k várják a Sema-Couéque-t, telt, csupasz karjaikkal a levegőben hadonászva, a kezükben lobogó kendőkkel integnek felém, hogy késeltessenek szorong futásomban. Végre az éj sötétjébe tűnt a látomány, csend vett körül és úgy éreztem, hogy busan hullámzó tengerhez értem....

Reggel, mikor ismét a valóságos életbe ébredtem, egész életem született újra agyamban a Carmencita emléke, mint ahogy az rüdesen történni szokott, az első órákban azután, hogy valakiről álmodtunk. Anyira lehangolt, ha tovaebbent szépséggé, semmivé lett gyönyörű alakjára gondoltam. És huszonhárom év óta ekkor történi először, hogy annak az érzésnek a tudatára ébredtem, amely érzés bizonytalanul, megvalatlanul mindig ott szunnyad a barátság leple alatt, amelylyel egy szép, vagy csak még az ímént is szép nő iránt viselkedünk.

TÁRCA.

Még egyszer egy dalt!

Még egyszer egy dalt! Egyet, az utolsót! Még egyszer hadd sóhajtom el neved! Az édes multba visszafutva lelkem, Egy pillanatra hadd legyek veled.

Szivem! felejtéd el minden szenvedésed, E pillanatra család meg most magad! Hiszek, remélek újra, újra, újra! Hogy árva lelkem majd belépszakad.

Enyém vagy édes, én tiéd egészen! Te drága, jöjj! nem adlak senkinek. Ez égő csókot, mely szívemre forraszt Irigyen nézik fenn az istenek.

Mi nekem a hír minden csillogása; Hídeg ragyogvány, hervadó babér! Mondd, hogy szeretsz! ajkab leheltetésben Halálra égmem százszor többet ér.

Kacagjatok ki! csak beteg szívemnek Fájd nyögése szakadt égre fel, Rongyokra tépve szép szerelmi álmom S szavamra csak a kőszá szél felel!

S míg szilaj kintől össze-vissza tépve Szivem pokol tűzéval van tele; Más szívja mézét, oh, az édes ajknak, Feltett virágom más szakítja le.

Híjába kérek számot istenemtől, Bús sorsomat hiába álkozom: Emlékemen egy gondolat sem virraszt, Egy szánó köny sem hull le síromon.

Ivánfi Jenő.

Carmencita.

Írta: Piere Loti.

Istenem! milyen rég ideje!... Husz hosszú év és egynehány telt el azóta. Alig pelyhednek az állam. Mint voltam beosztva a délamerikai vizeken cirkáló hadihajóra.

Hogy ki vezetett be az én barátnőmhöz, Carmencitához, arra bizony már nem emlékszem.... Valparaisoan abban a részben lakott, amely távol esik a rakpart és a hajók okozta szüntelen zajtól: Almedraiban. Hazát kert vette körül, ablakait pedig sűrű vassrész védte, ahogy az már bevett szokás Dél-Amerikában. Ugy harmincöt-harminchat éves lehetett, amely korban már elszáll a spanyol nők szépsége. Az én szememben legalább egyáltalán nem tűnt fel veszélyesnek. De nem is akart ő veszedélyes lenni, dacára finom választékos öltözékének, melyeket a gyors postahajók egyenesen Párisból hoztak. „En már csak véleány számba megyek,” — mondotta gyakran.

Rövid idő múlva a legbensőbb barátság kötött össze kettőnk. Barátság, a szó legbecsületesebb és legisztább értelmében. Neki áldoztam estémét, mikor elszabadulhattam a szolgálatból — ő pedig anyáskodott és igyekezett fejémbre verni a spanyol igeragóztást. Finom arcúra valamiké a sárgásba hajolt és mikor mosolygott, hosszú pillájú szeméit olyan kínai módra huzva össze, mindig mondogattam magamban: „Milyen szép lehetett!” Általában kevés szavu volt, inkább szeméivel és arcmozdulataival egészítette ki beszédét. De olykor felderült, szellemeskedett; mint valami kis majom, szüntű a csufondároskodásba csapott át, de a legártatlanabb módon.

Rendkívül jártas volt a tenyérből való olvasás művészetében. Hányszor, de hányszor nyujtottam oda a kezemet és halmoztam el kérdéseikkel.

Nála, különösen esténként, bár lakása berendezésének egész európai színe volt, elfogott valami érzés, a nagy távolságnak érzete; talán a városnak elhagyatottsága okozta és az, hogy mekkora utat kell még megtennem az üres, kihalt utcákon keresztül, míg az élénkebb kikötőig értek. Bizony jó két kilométer állt előttem minden este, sokszor hullámos tengeren érhettem csak hajónkig, a hol pont tízenkét órákor már ott kellett lennem, mert a kádóknak még nem szabad kint aludniuk. Nappal a kertjében fogott el erősen a honvágy. Azok a délszaki növények oly különös, idegenszerű hatást tettek rám.

A zenében nagy ereje volt. Újjai valódi csodaszámba mentek. Előszörretillet jászta Lisztet, olyan fájdalmasan, inkább édes fájdalommal, valami különös exotikus hangulattal. Gyakran kértem játszana a Habaneras, a Seguidilles nevű spanyol és chilei táncokból. Egyszer valami, addig nem hallott ütemű táncokat játszott. Kérdeztem, hogy mi ez?

— Ez...? — mondái. — Egy Sema Couéque.... A valparaisói tánc!... Hogyan hát nem ismeri?...

Később gyakran volt alkalmam nézni a Sema-Couéque-t, a szép cholás-knál (spanyol és indián vérekeverék). De akkor még egyáltalán nem ismertem.

— Oh! — folytatta — ha nem ismeri, hát egyszeribe megmutatjuk.

Gyorsan behívtá unokahúgait: Juaniát, Mercéust és Pilárt, a kik anyjukkal a kert végében laktak. Mikor már felállottak a gyerekek, a zongorához ült, hogy belekezdjen a Sema Couéque-be, de hirtelen meggondolta magát:

— Nem, nem! Ehhez énekelni kell, mint a hogy a cholás-k énekelnek, én majd kísérem tambourinon.

A kicsinyek lengtek, énekeltek és ő csillámló szemekkel, majdnem indián hév-

Dél felé egy kiáltás hangzik, tovább adja a nyüzsgő tömeg:

Jön a király.

Ő felsége tényleg telefonon tudakozódott a Rókus kórházban a szerencsétlenek sorsáról s jelentette, hogy ellátogat a kórházba. E hírre a nép ellepte az utcákat két oldalát. Kézzel 12 óra után egy lovas rendőr jön vágatva, jelezve, hogy jön a király. Félelgy órákor hatalmas éljenzés hangzik fel a Kerepesi ut elejéről, a király kocsija befordult a Sip-utca felé.

A király a Rókus kórházban.

Ő felsége nyitott két lovas udvari hintón jött, mellette két Paar főhadsegéd, utánuk még egy kőcsi, melyben Gonzen márkis szaranysegéd ült. A néptömeg a kövezetekről az út közepére rohant s közvetlen közelről üdvözölte a királyt. Zúgott az éljen, a férfiak kalapjaikat, a nők zsebkendőiket lobogtatták.

Ő felségét a Rókus-kórház kapujánál Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök, Márkus főpolgármester és Rudnay főkapitány várták. Héderváry üdvözöl szavai után ő felsége a következő szavakat intette az őt váró urakhoz:

— Nagyon sajnálom az éjjel történt esetet. Remélem, hogy az eddig büntetett-eken kívül több haláleset nem fordult elő. — Majd Márkus főpolgármesterhez fordult s azt kérdezte tőle:

Kérem főpolgármester ur, tételt-e már intézkedés a szigorú vizsgálat elrendelésére, hogy a fővárosi házépítési szabályok megfelelően épül-e a ház, mert azt hiszem, hogy az egész szerencsétlenségnek a szabályellenes építkezés az oka.

Márkus főpolgármester így felelt: Igen, felség, a vizsgálat már megindított. Majd Müller kórházigazgatóhoz fordult a király, dicsőítő szavakkal nyilatkozva Rókus berendezéséről melynek tökéletességét az épület külsejéről nem lehet következtetni.

Rudnaytól azt kérdezte, hogy a katonaság miként viselte magát. Az igazgató vezetésével a 29. sz. kórtérembe ment a király, ahol a sebesültek feküdtek. Mátyás Gizellától, ki az égő házból leugorva bordatörést szenvedett, megkérdezte, hogy önszántából ugrott-e le, mire ő igennel felelt. Aztán Spira Adél varrónő szólította meg, majd a 29. sz. teremben, ahol Korbány Emmát szállította meg, aki szintén leugrott. Jobban van már? kérdezte tőle; a leány dődvágya felelte: Jobban, felség. Müller megmagyarázta, hogy a napokban már kibocsátják, de valószínűleg néma marad. A király reményét fejezte ki, hogy gondos kezelést még megmenhetti. A női osztályon Peregrina Innocentiától, az ápoló apácák főnöknőjétől is kérdezte, hogy: Ugy-e borzasztó éjszakájuk volt?

Ő felsége ezután a kórházból eltávozva a szerencsétlenség színhelyére ment, hol megmagyaráztatta magának a tűz rejtélyeit, végre a közönség lelkes éljenzése közben eltávozott.

A tűz keletkezésének az okai.

A reggel megjelent lapok azt írják, hogy a tűz a villamosvilágítás vezetékeiből kipattant szikrából keletkezett. A tűz rendőri vizsgálatot még a forró atmoszféra házában nem tartották meg, de egy tüzőltő főtiszt kinyomozta, hogy a szikra kipattanását a pincében elhelyezett dinamó-gépek egyikének felrobbanása előzte meg. A gépész megjegyezte a robbanástól s kirohant, így szabálytalanul maradt a gép, és ez okozta a katasztrófát.

A második hiba az volt, hogy a tűz kitérősekor az üzletből a tűzőrségnek azt telefonálták, hogy csak kisebb rakatúrt van, mire a Vas-utcai őrségről két fecskendőt és 11 embert küldtek a vész színhelyére.

Hogy pedig annyi emberrelte került az áruház égése, annak az volt az oka, hogy a fővárosi középítési szabályrendeleteit gyakran mellőzték a nagyforgalmu üzlet kedvéért. Így: a kapu és az üzlet között nem volt téglaválaszfal, csak fa.

Mellőzték a szabályrendelet azon pontjait is, hogy mindán 30 méter távolság között tűzfalat kell építeni. Hasonló mulasztás, hogy a szomszédos 40-ik számú ház pince és első emeleti fal áttörését megengedték.

Nagyban gátolta a menekülést, hogy a házban egyetlen lépcső volt csak s a szűk kapuba torkoló lépcső körül s alatta revolver- és fegyvertárolók voltak elraktározva, amelyek leghamarabb expodálva lehetnének a tűz áldozatai.

Mind e hibákat pedig tetézte a vízhiány s a tűzcsapok és tömlők rossz működése.

Ujabb nagy veszedelem.

Reggel hét óra felé átható, émeletítő szag terjedt el a levegőt ház földszintjén. Kiszabadult gáz szaga volt ez. A gázóra s a gázcsövek felrobbantak. Ez pedig nagy veszedelem lehet, mert ha a gáz még sok helyütt; égő épületben felrobban, összeomlik akkor mind a négy, amugy is alaposan megrendült emelet, maga alá temetve a tüzőltőket s a kíváncsi közönséget. Diener Ákos rendőrkapitány azonban telefonált a tűzőrségnek s a gázgyárnak, ahonnan nyomban munkásokat küldtek ki egy szerelővel. — Ezek azonban nem merik a gázórát megközelíteni, mert attól tartanak, hogy minden percen robbanás történhetik.

Halottak és sebesültek.

Összesen husz ember ugrott le az égő házból. Ezek közül tízeleg meghalt, kilencen még élnek s életben is maradnak. Ezek a szerencsések a ponyvába estek. A halottak közül is három esett a ponyvába, mégis halálukat lelték.

Már a hajnali órákban ott tolongott a Rókus előtt a szerencsétlen emberek rokonsága. Mindenképpen látni akarták a halottakat, vagy beszélgetni az életbenmaradtakkal. A kórház igazgatósága azonban csak délre akarja őket behoztatni. Kijelentette azonban az igazgatóság, hogy akik még életben maradtak, azoknak súlyos bajuk nincsen s valószínűleg még ma elhagyhatják a kórházat.

Az eddig feltalált halottak a következők: Márkus Margit 17 éves, Weinberger Janka 24 éves, Spiro Samuél 30 éves, Weinberger Margit 19 éves, Reichmann Anna 20 éves, Hartmann Vilmosné 35 éves, Goldberger J. H.-né 40 éves, Beer Ilona 30 éves, özv. Márkus Lajosné 42 éves, Mari nevű cseléd 18 éves, dr. Rlamberg Géza ügyvéd.

Ujabb balesetek.

Munka közben ma délelőtt is számos baleset történt; szerencsére azonban nem komolyabb jelentőségűek. Az erősen tóduló füsttől és hősegtől Smetana István tüzőltő-csovezető, Kiss István, Iványi Ignác, Jelenik Mihály, Szentik Mihály, Csizer István, Palkovics Gyula, Tóth Ferenc tüzőltők rosszul lettek; ezeknek a mentők nyújtottak segélyt; azután a Rókus-kórházba szállították. Pakos István csövezetőt eszméletlen állapotban a lakására vitték. Megsebesültek továbbá Spitzer Izidor és Schön Béla kereskedők, a kik a ház pincéje előtt végezték oltási munka közben sebesültek meg.

A hivatalos tűzvizsgálat.

Az a hajmeresztő katasztrófa, melynek az este a „Párisi Nagy Áruház“ és — sajnos — annyi emberélet esett áldozatul, még nincs teljesen befejezve. A Kerepesi-ut és a Kazinczy-utca sarkán levő épület annyira rommá égett, hogy azt végig le kell rombolni, ott semmiféle helyreállítási munka nem segít. A kerepesi-ut szomszédos épület, valamint a Kazinczy-utca 3. sz. ház egy része is szenvedett a tűzvész által, de ennél a két épületnél alapos tatarozási munkákkal helyre lehet hozni a lángok által okozott kárt. Maga a saroképület, melynek egészen fel a negyedik emeletig az iszonyú benyomást keltő kiégett ablaküregi feketén tátanganak, a pusztulás, a végenyest legmeghatóbb képét mutatja. A házról teljesen a lángok martaléka lett; a kiterjedt helyiségekben felhulmozva volt ezerféle áruk első sorban a tűz által, később pedig az oltásnál használt víz által elpusztultak; a különféle állványok, felhúzó, stb. gerincet képező vas-traverzák, vasgerendák, rudak, részint előrré, részint előrbőlve a földön hevernek, vagy a falakból kiállva, leölgnek.

Óriási néptömeg tartja megszállva a Rókus-kórházról a Népszínházig elterülő utcácskát, mely természetesen katonai kordon által van elzárva. A rendőrség részéről a helyszínen Pavik rendőrkapitány és Gersch felügyelő mellett számos rendőrtisztviselő a megfelelő legénységgel őrködik. Roppant fáradtságukba került, hogy a még most is tízezerre tehető, kiváncsi bámuló néptömeget rendben tarthassa és főképp visszatartassa attól, hogy a kiégett ház belsejébe ne nyomulhasson.

Már reggel 9 órákor megjelent a helyszínen a tűzvizsgáló bizottság dr. Alkér VII. kerületi helyettes előjáró vezetése alatt; vele voltak Szerbooszky tüzőltőfőparancsnok Markusovszky segédtszolt, Planer kerületi mérnök, Szirmay rendőrkapitány, Magyar fogalmazó, továbbá több hatósági személy és szakértő. Nyomban hozzáfogtak a helyszíni szemléhez, melyet a Kazinczy-utca 3. számú ház első emeletén kezdtek meg. Ennek egyik része ugyanis szintén a Párisi Nagy Áruház helyiségeihez tartozott; ott voltak az irodai és a szétküldési, illetve csomagolási helyiségek. Mindenfelé az első két áruk által okozott majdnem fojtó égési szag, sok helyütt sűrű füstgomolyok és nem tudni, hogy a him-lom alatt nem jelennek-e még emberi holttestek, miért is Szerbooszky főparancsnok az ott dolgozó tüzőltőket a legnagyobb óvatosságra intette. Innen a bizottság az épület egyéb részeibe ment, azután pedig a szomszédos Orient-szállóban foglalt helyet, hogy a jegyzőkönyv elkészítéséhez és a szükséges kihallgatásokhoz fogjon. A kihallgatandók között Spitzer Vilmos és Weiss Ármán, a Párisi Nagy Áruház két eddigi alkalmazottja is van, akik önként vallomástételre jelentkeztek. Ki fogják hallgattatni továbbá a házi gépészt is, mert tudvalegőleg a leégett épületben külön nagyobb villamos világítási telep volt berendezve. A bizottság, noha a vizsgálat hivatalosan még nincs befejezve, annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a borzasztó katasztrófát ugynevezett rövid zárlat okozta.

Unitáriusok zsinata.

A zsinati közgyűlés II-ik napja.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Vargyas, aug. 25.

Vasárnap, aug. 23-án délelőtt 8 órákor a zsinati tanácsosok Kelemen Albert esperes vezetésével a tiszteletes Ferenc József püspöknek és Dániel Gábor ny. főispán főgondnoknak. Kelemen üdvözöl beszédére a püspök és főgondnok meleg hangon válaszolva köszönték meg az üdvözlőket. Azután a zsinati közgyűlés az iskola helyiségében Dániel Gábor főgondnok és Ferenc József püspök elnöklése alatt megkezdődött.

Dániel elnök szép beszéd kíséretében a zsinati közgyűlést megnyitja, üdvözli az egybegyűlteket. A megalakulás után a püspök évi jelentését felolvassa Józán Miklós magyarors.

kerületi esperes. A nagy gonddal szerkesztett jelentés hű képét adja az unitárius egyház egy évi működésének, mely a hazai kultúrának — buzgósságnak — vallásos munkásságnak élő tükröke.

Az évi jelentésből tudjuk meg azt is, hogy a magyar unitáriusok száma jelenleg 71315. Józán Miklós budapesti esperes leterjeszi a hivatalos esküt. Ugyazint dr. Dániel Gábor és Dániel Lajos köri felügyelő gondnokok.

Szentiványi Gyula lemondása a gond. biz. tagságról elfogadtatik, azon indoklás mellett, hogy öcsége, Szentiványi István jóság igazgató s ennél fogva állása inkompábilis.

A főtanács bejelenti a sz.-kereszturi népbank, Balyovszky Gyuláné és Hadházy Sándor és társai alapítványait. A főtanács az alapítványozóknak hálás köszönetét nyilvánítja s az alapítványokat elfogadja s a püspök előterjesztése alapján a gyűlést felfüggeszti, az isteni tisztelet tartamára majd az óriási egybegyűlt közönséggel együtt a vargyasi szép templomba vonult, hol Lófi Ödön n.-ajtai pap volt az ünnepi szónok. Azután Ferenc József püspök lépett a szószékre, hogy elmondja szónoklatát közül a legszebbet, mely úgy formájánál, mint logikájánál, tartalmánál fogva valóságos remeke a szónoki művészetnek. Az a közvetlenség és keresetlenség, melylyel hatalmas szónoklata az egész közönséget lebilincselte, óriási hatást tett a mintegy 3000 fnyi hívőkre. A vargyasi szép templom ezuttal szűknek bizonyult a nagy közönség befogadására. A püspök kiváló tudással, magas szónoki vervevel a tá körvonalát az unitárius hiteleknek, melyek ebben összpontosulnak: Hiszek egy Istenben. Fejtetgeti az Isten egységét, melynek értelmében az unitáriusok a legszorosabb értelemben vett egy Istenben hisznek. Ő a szeretet, egyedül a mennyei atya, kitől származik minden bölcses és ajándék. Apostoli megadással mondja, hogy sokan még keresztényeknek sem tudják az unitáriusokat. Legyen az ok hátok szerint! Nagyszerű színekkel ecsetelte, hogy jelszavunk hitelünk a szeretet, melylyel mindnyájan az Istennek egyforma gyermekei vagyunk. A püspök remek szónoklata a kitűnő előadásban teljesen érvényesült és maradandó mély hatást tett az egész gyülekezetre. Pál Ferenc h.-okládi lelkész agendája után mintegy kétezeren vettek urvasorát. — Istentisztelet után bankett volt az erre a célra rögtönzött óriási sátorban, hol mintegy nyolcszázan vettek részt.

Első tisztelet a püspök mondotta a legalkalmasabb királyra, a legelső magyar emberre. A társaság álva hallgatta végig s hatalmas éljenzéssel kísérte.

A Berde serlegű dr. Dániel Gábor képviselőházi alelnök mondotta az ünnepi beszédet, meleg, hálás szavakkal adózott a nagy Berde Mózsa emlékének.

Báró P. Horváth Kálmán a püspökre, id. Dániel Gábor főgondnok Wlassics Gyula kultuszminiszterre s a leendő hazafias kormányra, Fekete Gábor kir. táblai elnök hatalmas gyönyörű tösztban Dániel Gábor és báró P. Horváth Kálmán főgondnokok áltelle viharos éljenzés között; dr. Boros György: Fekete Gábor, Kozma Ferenc, Pálffy Dénes és dr. Jan-kovich Pál felügyelő-gondnokokat áltelle; Szentiványi Miklós alispán a vendéglátó udvarhelyi kört áltelle; Nagy Lajos: dr. Dániel Gábor és Dániel Lajos újonnan választott köri felügyelő gondnokokat áltelle; Józán Miklós esperes: Nagy Lajos kir. tanácsos esperesre; Kovács János szellemes toasztban Ferenc Józsefné, a püspök nejt s a D. F. Egyetel női elnökét áltelle, viharos taps és éljenzés között; Dániel Lajos a rendező-bizottság elnöke a kör nevében a vendégekre; dr. Damokos Andor alispán: Dániel Lajosra; Heltai Ferenc országgyűlési képviselő táviratban küldött üdvözlőket; Ferenc József püspök a székre mondott kedves, szeretetteljes szavakkal tösztot; Demeter Dénes lelkész: dr. Damokos Andor alispánra, Bartók Albert: a püspökre; Péterfi Mihály: Szentiványi Miklós alispánra; Fozakas Lajos: Jozán Miklósra; Bodó a püspökre; a püspök az udvarhelyen építendő templom sikerére.

Azután még számos kedélyes töszt hangzott el, mire a Berde-bankett kitűnő hangulatban délután 5 órákor véget ért.

Délután 5 órákor folytatott a zsinati közgyűlés élénk érdeklődés mellett. Több kisebb tárgy után jelenti a dr. Boros György és Péterfi Dénes tagokból álló bizottság, hogy a dr. Bedő Albert országgyűlési képviselő által adományozott 100 koronás pályadíjat, mely egy pünköszt beszéd írására adalott, a 2-ik számú pályamunka: „Jelelek az, a mi meglevenit-jeligéjü a legérdemesebb.

A bírálat kiemeli a munka korrektségét, kitűnő feldolgozást, szónoki teljes képességet, szóval mindazon előnyöket, melyek érdemessé teszik a díj kiadására. A jelíges levél felbon-tatván, kitűnt, hogy a nyertes: Kelemen Árpád kaáli lelkész, ki a főtanács lelkes éljenzése között a 100 kor. pályadíjat felvette.

A püspök előadja, hogy Csifó Salamon egyházi és püspöki titkár a kolozsvári egyház megválasztotta lelkésznek, ajánlja, hogy a zsinati főtanács nevezze ki theol. tanárnak, mi egyhangulag nagy lelkesedéssel meg is törté-

nik. Egyházi tanácsosoknak megválasztattak: Putaky Sándor főszolgabíró, Demeter Lőrinc főszolgabíró és Perzel Ferenc. Sándor Márton énekvezér és Dérsi Mihály szováthi lelkész nyugdíjaztatnak, a szabályoknak megfelelőleg. A kolozsvári főgymnasiumnál tanároknak megválasztatták: Márkos Albert és dr. Barabás Ábel; a sz.-kereszturinál: Gálfalvy Sámuel és Nagy Lajos. Gyöngyösy Béla meleg szavakkal emlékezik meg Csifó Salamon püspök és egyházi titkár működéséről, kit a kolozsvári egyház hívott el papjának, jelzi a veszteséget, az irt, mit távozásával hagyott és jegyzőkönyvi köszönetet indítványoz. — Főtanács a püspök meleg szavai után Csifónak teljes elismerését fejezi ki odaadó, fáradhatatlan munkásságáért. A br. Balldácsy-alap meghatalmazottai közé egyhangulag Ferenc József püspök, dr. Bedő Albert orsz. képviselő rendes és Gál Jenő pöttagoknak egyhangulag megválasztattak.

A pénzügyi bizottság etnökévé Kozma Ferenc kir. tanácsost választották meg, — számvevőnek helyettesítve lett Csifó Salamon a jövő közgyűlésig, a másodfoku legyelmani bizottságba szintén Csifó választották meg. — Jóságigazgatónak Szent-Iványi István választották meg egyhangulag. Ulár Pál és Mózes András tanárokat kirendelés szavakkal elparéntálta a püspök, mire a közgyűlés második napja a késő esti órákban véget ért. Este fényes zsinati bál volt az iskola helyiségében óriási közönség részvétele mellett, tartott a reggeli órákig, mikor a székel helyek közül az egy Isten áldó napja rásütött a mulató társaságra.

UJDONSÁGOK.

Tűz az éjszakában.

Kolozsvár, aug. 26.

Csak úgy üzik, kergetik egymást a rémesnél-rémesebb szerencsétlenségek. Ki küldi őket a földre? A Nérók hazajáró lelke akar-e gyönyörködni minduntalan emberek pusztulásában, életök fölemész-tésében, jajszők, siralmas zokogások sziveltető hangjaiban? Vagy drámai előadásokkal akar hajmeresztő, rettenetes mulatságot rendezni az embereknek az élet? Ki tudja, hol keressük az okot? Ki tudna nyitni a jónni a rémes titkoknak? És ki tudná feltartóztatni a végezlet? Ki tudná eltüntetni, lemosni a testi, lelki fájdalmak irtóztos kinszenvedését az emberek sokaságáról? Hol az a csodátevő gyógyír, mely megenyhítse a gyermekeiért zokogó apa fájdalmát, elozzassa a hitvesét, test-vérét, hozzátartozóját kétségbeesetten keresőknek reménytelenségét? Milyen rettenetes kép, milyen utánozhatatlan irtóztos tragédia játszódott le a borzalom ki-váncsiságával összegyűlemllett tömeg szemé előtt Budapestben. Milyen kétségbe-ejtő érzés lehet tehetetlenül nézni mások vergődését, szomorúan hangos pusztulá-sát. És milyen irtóztos érzés lehet borzalmas, ijesztő halálremlékek szemben állani. Menekülés nincs, nem lehet, csak választás a halálhalmek között: tátongó melség, vagy tűzhalál!

Van-e bűn, mely ilyen büntetést érdemel? Van-e jutalom, melyet ilyen kinszenvedés várhat? Van-e elég köny, mely elsirassa a pusztulást? Van-e elég érzés, mely elmondja, kifejezze, megértesse a legiszonyubb, legborzasztóbb szerencsétlenségét, amelyet emberi elme elképzelni nem is, csak sejni tudhat? Lehet-e, lesz-e feledésként azoknak, akik szerencsétlen, önkénytelen szereplői voltak a rémes drámának? Azoknak a szerencsétleneknek, akik nyomorékon, bennán, vagy övéiket siratva, gyászolva megmaradtak és cipelik, hordják továbbra a nehéz keresztet.

A szerencsétlenségeknek meg kell lenniök. Az élet megkívánja őket vérszomjas, kegyetlen Minotaurus módjára. Szomjasan, mohón veti rá magát az áldozatokra. S ha kegyetlen zsarnokok vérengző kora elmúlt, kegyetlen szeszély többet nem rendelkezhet emberek életé és halála fölött, akkor az élet forrágata maga végzi el kegyetlen, vérszomjas hóhér szerepét.

Csak egy gyógyszer van, amelylyel bűnt jövétheti az élet: az idő és a velejáró feledés! (z.)

— (Dalosaink Temesvározt.) Páratlanul áll az a vendégszeretet, melylyel Temesvár város közönsége dalosainkat fogadta. A kolozsváriak előtt feledhetetlen lesz mindég a kedves vendéglátás, melynöl az ottani zenekedvelők egyestülete, a vármegye főispánja, a város polgármestere, fáradtságot nem ismerve elől buzgólkodtak. Magának a dalárversenynek lefolyását — eddigi híreink kiegészítésül — a következőkben adjuk a bazatért dalosaink előadása szerint: Dalosaink 1903. aug. 19-én éjjel 11 órákor Merza Lajos elnök vezetésével a városi templomban, hová 21-én d. u. 3 órákor érkeztek meg. A megérkezésnél a dalkört a temesvári daleyilet fogadta. Dél-

után 5 órákor megérkezett a Budapest felől érkező utolsó vonat és ekkor a temesvári dalkörök a megérkezett dalárokat az indóháznál, a szokásos jellegű elénkölés és az egyteli zászlok megkoszorúzása mellett ünnepélyesen fogadták. A hivatalos fogadtatás a városháza előtt történt, hová a dalár-ezyletek zászlok alatt, impozáns csoportokban vonultak be s dacára a kedvezőtlen, esős időnek, óriási tömeg kísérté az egyleteket és lelkesen megéjenezte őket. A városháza fel volt lofogóva és rendkívül impozánsan volt feldisztve. Itt a dalárokat dr. Telbin Károly polgármester üdvözölte, kik ezután a Hymnuszt énekelték el. Este a vendégek tiszteletére a város ünnepi fényúbrán uszott. A házak zöld girlanddal, szőnyegekkel és nemzeti lobogókkal voltak feldisztve. A nevezetesebb helyeken díszkapukat állítottak fel és villany-fénnyel világították ki. Este ismerkedési estély volt, melyet a temesvári zenekedvelő-egylet nyitott meg énekével. Huszonegyedikén volt a kötött verseny, melyben 23 daláregylet vett részt; daláregyletünknek ezen a versenyen a következő tagjai vettek részt: Girsik Gyula, Rózsa Ambrus, Voith Miklós, Papp Márton, Kiss Albert, Karabásy Albert, Vass Gyula, Székelyhidly Ferenc, Fábán Vilmos, Csiky Emánuel, Szabó József, Solym Antal, Nagy Imre, Kerekes István, Vesifall Agoston, Visky Déző, Koller János és Székely Sándor. — Este 8 órákor a korszorú lányoknak szertad, ezután pedig a város különböző helyein társas vacsora volt, melyet Temesvár város közönsége rendezett. Oakörünk a következő darabokat adta elő: „Faj a szívem...“ (Br. Bánffy Gy.) A köny... (Witt) és „Magyar népdalok“ Goll Ferenc-től. 24-én a szabadon választott versenyen dr. Szőlőssy Attila Főti d.-át adták elő, melyet a zsűfőliség megtöltött dalcsarnok közönsége szűnni nem akaró tapsal jutalmazott. E hó 23-án délelőtt 11 órákor dísz hangverseny volt az ujonnan épült dalcsarnokban, mely alkalommal a kiváló zenet termékek ujdonságait adták elő a temesvári zenekedvelők egyestülete és temesvári daleyletek. Délután 4 órákor a közös darabok hangversenye következett Dehovich Imre budapesti karnagy vezetésével. Este szerenádok adtak a dalosok gr. Zichy Géza-nak, panoi Molnár Viktor főispánnak, dr. Telbin Károly polgármesternek és Némethy felszentelt püspöknek, a kolozsváriak főisp Molnár Viktor főispánnak adott szerenád-ban tüntek ki. Este a város közönsége a dalárok részére az Erzsébet és a gyárváros kerületekben táncestélyt rendezett. Éjjel véget érték a szép napok, melyekre büszkén tekinthetnek vissza miénk. — A temesvári dalversenyen második díjjal kitűntetett Kolozsvári Dalkör tagjai hatfőn délután érkeztek haza. A dícsőiséget szerzett daleyestületet a megérdemelt ünnepies fogadtatás részesítették. — Az állomás perronja teljesen megtelt a rájuk várakozókkal. Mikor a vonat berobogott az Összhang daleyiet hazafias dalokat játszott. A város nevében Vikol Kálmán h. árvaszéki elnök üdvözölte a hazatérőket, utána pedig az Összhang nevében Török Sándor. E beszédekre Merza Lajos, a dalkör elnöke válaszolt. Az üdvözlésre összegyűltek nagy érdeklődéssel szemlélték a remekművű ezüst serleget, mely második díj gyanánt volt kitéve s a mely jelenleg Voith Miklós üzletében van közszemlére kiállítva. Az üdvözlés után a Baross-téren gyűlekeztek a dalosok, kik a Ferenc József-utca a Mátyás-téren a tanácsház előtt elvonulva a dalkör Farkas-utcai helyiségébe tértek, hol szívólyes búcsút mondtak egymásnak.

— (Értekezlet a kolozsvári Kosuth-szobor ügyében.) Tegnap délután Kossuth Lajos névűnpepén a Tornavirótdában szűkebb körű értekezletet tartottak, melynek tárgya a Kosuth-szoborbizottság felkérése működése megkezdésére és Kosuthnak a hazai iparpártolásra alapított »Magyar Védő-Egyesülete« törekvésének előmozdítása volt. Az értekezlet elnöke Turcsányi Gyula, jegyzője Váradí Aurél dr. voltak.

— (Az Eke vasárnapi közgyűlése) Iránt az egész országban nagy érdeklődés mutatkozik. Az ország minden vidékéről nagy számmal jelentkeznek a résztvevők. Így Szanter Ferencz dr. tanácsos és Éberth Géza aljegyző Győr város képviselőiben. Székely Gyögyor ország. képviselő, Kelen József és neje, Bogdán Emil, Bánffy Farkas báró, Tutek József és neje, Péterffy Gyula, Gyárfás Győző, Antalffy Endre, Tutek Margit, Weber Sándor, Szemrő Gyula, Tanács József, Teleki László gróf, Schönbörg Hildegárd s még sokan jelentkeztek utjabban. A kolozsváriak nagy része f. hó 29-én a reggeli gyorsvonattal indul a gyűlés színhelyére Brassóba.

— (A Sip-utca rendezése.) Az Aggyagdomb-utca közelében levő Sip-utca rendezését, melyre vonatkozólag a mérnöki hivatal már tervezetet dolgozott ki és nyújtott be, a közmunka-bizottság elhatározta és ez iránt javaslatát a közgyűlés elé terjesztette elfogadás végett. A közgyűlés egy vegyes bizottság kikiűlését határozta el. E bizottság a szemle össkölésére s a javaslat elkészítésére végett kiszállt a Sip-utca-ba. A szemle megejtése után egy határozata el a bizottság, hogy a Sip utcának baloldali telektömbjét a város egyszerűen kisajátítja. A kisajátított telkekben levő házakat le-romboltatja, s azon a területen nyitják meg az új utcát. A bizottság véleményes javaslatát ilyen értelemben fogja a közgyűlés elé terjeszteni.

— (Götterhalte a beszercei evang. templomban.) Megbotránkoztató esetről értesít bennünket lapunk egyik beszercei olvasója. A Beszerceen gyakran tapasztalható magyarelleness tünnetek egyik leg-leguabb esetéről van szó, mely az ottani evangélikus templomban a király születése napján történt, amidőn ugyanis az isten-

tisztelet befejezésül a kórus a *Gottterhalt* énekelt. Ha százszor kedves himnusz is ez az uralkodóháznak, nekünk gyűlt dalunk is így föltétlenül hazafiainak és taphatatlannak kell a beszterceiek ténykedését minősíteni. Ugyanazon napon Reinold nyugalmazott tőzrészorvos is hatalmas tüntető hazafiságával, hétfőn sással díszített fekete-sárga lobogót tűzve ki házára. Ilven botrányok esnek meg nálunk a „sovinszisták” és „türelmetlenek” hazájában.

— **(A dákok utolsó menedék-helyei.)** Évek óta kutatja Téglás Gábor, a dévai áll. főreáliskola igazgatója Kun Géza gróf buzdítására a dákok királyának, Decebalnak utolsó menedékét. Téglás Gábor erre irányuló törekvése a nyár folyamán, mikor a déli kárpátokat kutatta át, eredményre vezetett, mert még azon halálások egy részét is kinyomozta, melyekben Traianus császár a dákokat megadásra kényszerítette. Téglás e felfedezéséről legközelebb beszámol a tudományos akadémiának, valamint a Hunyadvármegyei történelmi és régészeti társulatnak is.

— **(Nagy téglalapás.)** Wald Menyhért téglagyárából Kalló György felügyelő több ezer téglát ellopott s azt lassanként eladogatta. Kalló György tettét beismerte, de azt állítja, hogy mindig beugatták, s úgy beragott állapotban veték rá a lopás elkövetésére. Váslói közl is többet megnevezett. A rendőrség a nyomozást megindította, a tettest pedig egyelőre a fogságban helyezte el.

— **(Érdekes felfedezés.)** Dr. Rigler Gusztáv a kolozsvári egyetemen a közegészségügy tanára Korondontól, a szünidőt, érdekes vizsgálatokat ejtett meg a fürdőitől mintegy 10 pernyi távolságra fekvő Csigahegyen. A hegy tetején levő s annak belsőjét képező aragonit sziklatöredékektől megtisztította s a sziklaek mentén addig vésetelt, amíg egy vastag, sűrű, bő forrárt akadt. Ez a forrás olyan vizet ad, amely unikum az egész világon. Nemcsak telítve van konyhasóval, hanem egyáltalán buzog a szénsavtól is, amely a föld mélyében lenni szokott mérsékelteteket feloldva, zoka anyagát a felszínre hozza, hogy belőle a márvány ikerestvére az aragonit váljék ki. Ha ezt a csodás vizet felhasználják a fürdőzésre, az egész Székelyföld olyan kincshez jut — főleg rheuma és köszvényes betegek gyógyítására — amelyhez fogható se a hazánk, se a külföld nem mutathat fel. A sós forrást Rigler-forrásnak keresztelték el.

— **(Uj titkos tanácsosok.)** Mint a felhivatalos „M. T. L.” jelenti, ő Felsége Vörösmarty Béla kuriai másodelnöknek és Oberschal Adolf budapesti királyi titkárnak elnöknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **(Halálos szerencsétlenség.)** Erzsébetvárosban — mint tudósítónk jelenti — borzasztó szerencsétlenség történt. Tegnap reggel Segesváry István és neje a mezőre mentek porondért. A túlságosan kikapart földkéreg rájuk omlott s a rettenetes súlyú földtömeg maga alá temette Segesváryinét, ki szörnyen halt. Segesvári is halálos zúzódást szenvedett. A mezőn kapáló munkások mentették ki a reá omlott földtömeg alól. Segesváryt és családját a városban sokan szerették becsületes, szorgalmas és tisztességes voltáért s ezért a részvét nagy mértékben nyilvánult a szerencsétlen házaspár tragikus esete felett.

— **(Lövés a tárgyaló-teremben.)** Nemrég történt Budapesten, hogy Nagyösi Ferencné urát és ennek ügyvédjét rágalmazás miatt feljelentelte. E por tárgyalásán az elkeseredett nő olyan izgatottságba jött, hogy revolvert rántott és közvetlen közelről rálőtt mindkét ellenfelére. A bíróság szándékos emberölés miatt fogságba tette, a magáról megfellebbezett nőnek időközben elmeállapotát is megfigyeltette. Mint most értesülünk, az orvosszakértők megállapították, hogy Nagyösiné elmebeteg. A bíróság természetesen nem folytatta az eljárást, hanem intézkedett, hogy a beteg asszonyt a fogházból a tébolydába vigyék, a mi most meg is történt.

— **(Inasból plebános.)** Egy páratlan szorgalom emberről, Wolaffa Nándor debreceni püspök egykori inasáról, Sz. Jánosról szól hírnök, ki huszonhét éves korában még irni-olvasni sem tudott. Akkor jött meg a kedve azt megtanulni. A mint gazdája egyszer hazament, rajtakapta Jánost, hogy betűket rajzolgat a lapokból. Ettől kezdve aztán maga a püspök oktatta őt a betűvetés mesterségére s az elkészt ember mohón halott be a csodás új világba, mely megnyílt előtte. Par hónap alatt elvégezte az elemi iskolákat; s a mi a legény nem mindennapi tehetségét dicséri, Sz. János öt esztendő alatt levizsgázott a középiskola nyolc osztályáról s mint papjelölt belépett a temesvári szemináriumba. Wolaffa azóta debreceni püspök lett s meg is felekezett az ő régi inasáról. A minap azonban levelet kapott a püspök, Sz. J. írta neki, régi szolgálja, a ki istenes örömmel újságolja, hogy plebániát kapott s egyetlen vágya, hogy Wolaffa püspök, a ki egyszerű inasból az ur szolgájává tette, igassa plebániájába. Sz. János kívánsága teljesült, mert Wolaffa püspök a meghívásra elutazott.

— **(Iskolai értesítések.)** A kolozsvári kereskedelmi akadémia felső kereskedelmi iskolai tagozatában a tanulók felvétele és beírása ez évi szeptember 1—4-ig, d. e. 9—12 óráig eszközöltetik. Évi tandíj 120 korona. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 5-én d. e. 9 órakor lesz s ugyanazon nap az előadások is kezdetüket veszik. Az akadémiái tagozatban, hová érettségi vizsgálatot tett, vagy katonai tisztképző iskolát végzett hallgatók vétetnek fel, a beíratások szeptember 5—12-ig, d. e. 9—12 óráig eszközöltetnek. Évi tandíj

240 korona. Az istennábusba az intézet mindkét tagozatából, a még rendelkezésre álló helyekhez képest, a felvételek a beíratások előtt is eszközöltetnek. Az évi ellátási díj 800 kor. További felvilágosításokat készséggel ad a kereskedelmi akadémia igazgatója. A kereskedelmi tanonciskolába a javító vizsgálatok és beíratások szeptember 6-án d. e. 10—12 óráig tartanak meg. — A *Szent-József főnevelő-intézet* igazgatója ez uton is értesíti a szeminárium növendékeit, hogy az intézet szeptember hó 1-jével megnyílik.

— **(A hatytyudal.)** Megható szerelmi dráma híre érkezik Nagykárolyból. Egy szép leány, aki még csak tizenéves tavaszt látott, eldobta az életét, mert reménytelenül szeretett. Szabó János postatiszt Erzsébet nevű leányáról van szó, akit ismert az egész város és mindenki megbánulta, amikor ünnepi ruhában a templomba ment. Ma már halott, a vonat elé feküdt, amely egészen összezúzta. Kórházba került roncsolt testével.

— **Miért tett ezt, leányom?** — kérdezték tőle az orvosok.

— **A szülein tudják, másnak nem mondom meg.**

Azután deliriumba esett s egy bus szerelmi dalt énekelt a fájó szívről. Amikor elhangzott láztól égő ajakáról a nóta utolsó szava hátrahagyott s meghalt. A postások nagyon szép temetést rendeztek neki és amikor lebecsülták a sírba a koporsót, az egész gyülekezet megsiratta s boldogtalan Erzséket.

— **(Elveszett)** egy aranyozott nickellkeretű szemüveg láncostól, tegnap délelőtt a Mátyás király-téren, vagy a Daák Ferenc-utcán. A becsületes megtaláló sziveskedjék a szemüveget a kiadói hivatalban átadni, hol kívánatra megfelelő jutalomban részesül.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Rózsa Lili föllépésével: Lotti ezredesei.
Csütörtök: Rózsa Lili föllépésével: Bob herceg.
Péntek: Rózsa Lili föllépésével: Nő emancipáció.
Szombat: Színházi képességek.
Vasárnap: Viola, az alföldi haramia.

* **Napoleon öcsém.** Gutl és Rákosi bohóza került színpadra tegnap este, közepes nézőközönség előtt, mely gyakori nevetéssel és tapsal honorálta a vidám darab főbb szereplőit: Kassait, Mátraist és Szegőt. Különösen Kassait tapsolták és hívták gyakran a lámpák elé, ki ezuttal játszott először — hozzátehetjük, hogy teljes sikerrel — a bohózat címszerepét.

* **Rózsa Lili vendégszereplése.** Az aradiak kedvelt szubrett primadonnája, Rózsa Lili, ma kezdte meg vendégszereplését a »Lotti ezredesei«-ben, mint Lotti. A művésznőnek e darabban bő alkalmak lesznek a tündő táncművészet ügyességét is bemutatni. A vendégművésznő csütörtökön »Bob herceg« című szerepében folytatja és pénteken a »Nőemancipáció«-Flóriájában fejezi be vendégszereplését.

Táviratok

Kormányválság.

Az új miniszterelnök.

Telefon-jelentések.

Budapest, aug. 25. é. 12 ó.

Beavatott politikai körökben mindjobban el van terjedve az a nézet, hogy a nemzeti engedmények megadása tekintetében a kihallgatások negatív eredménnyel végződtek. A szabadelvűpártban többen körvonalozták, hogy a pártnak magának is állást kell foglalni az ellen, hogy az új kormány politikája az erőszak politikája lehessen.

Egy tekintélyes szabadelvűpárti politikus kijelentette: **Mindnyájan lelkünkben őhajtuk a nemzeti engedmények megadását és a magyar katonai vezényszót,** de ő Felsége hallani sem akar arról, hogy legfelsőbb haduri jogaiba beavatkozzanak. Sokkal helyesebbnek látszik tehát a lassu céltudatos fejlesztés útjára lépni s ezáltal fenntartani azt a jó viszonyt, mely a király és népe között van.

A szabadelvűpártban **Darányi** a jövő miniszterelnöke s neki a jelzett módon sikerül a parlamenti béke helyreállítását. Beavatott körökben **Darányi** designálását befejezett ténynek tartják. Ezt abból következtetik, hogy a király ma délután 2 órakor Héderváryt kihallgatáson fogadta, az iránt kérve ki véleményét, hogy most döntsön-e a válság dolgában, vagy a hadgyakorlatok után? Héderváry — azt hiszik — azt tanácsolta a Felségnek, hogy a válság most oldassék meg, mert ő is minél előbb szabadulni szeretne a jelen helyzetből. Ebből s azért mert Darányi kihallgatása holnapra s legutolsónak maradt, bizonyosra

veszik Darányi designálását. Darányi feladata az lenne, hogy a **Széll** által kilátásba helyezett engedmények alapján állítsa helyre a parlamenti békét, szüntesse meg az ex-lexet, s tárgyalassa le az időhöz kötött javaslatokat. Ha ez nem sikerülne, kérjen indemnitást a ház feloszlására céljából.

Nemelyek **Lukács László**-ban látják a jövő miniszterelnököt.

A függetlenségi párt el van határozva, hogy **nemzeti engedmények nélkül az új kormány ellen is folytatja a küzdelmet.**

A »Magyarország« szerint most egy átmeneti ideiglenes kormány következik Lukácsal vagy Darányival az élén.

Lukács a felhivatalos utján azonban megcáfolja azt a hírt, mintha ő nemzeti engedmények nélkül vállalkozna kabinet alakítására.

Lukácsnak azt a tervet imputálják, hogy a tartalékosokat **bocsássák haza a hadgyakorlatok után,** de később ismét hívják be s ezzel pótolják a hiányzó ujoncokat.

A szabadelvű pártban mozgalom indult meg egy pártértekezlet összehívása iránt, amelyen kérdeztessenek meg azok, kiket a király kihallgatáson fogadott, hogy minő tanácsokkal szolgálták a felségnek a válság megoldása tárgyában.

Az ellenzék követelése.

Budapest, aug. 26. é. 2 ó.

Beöthy Ákos, az ellenzék egyik kiváló vezérfeje ma kijelentette, hogy az **ellenzék** a harcot tovább folytatja, hacsak követelése nem teljesítenek.

A nemzeti követelések a következők:

1. A **koronáság esküje** a magyar alkotmányra.
2. **Magyar vezényszó.**
3. A **tisztek magyar állampolgársága.**
4. **Magyar katonai oktatás.**
5. **Magyar tárgyalási nyelv a katonai büntető ügyekben.**
6. **Külön konstatuált status a katonaság részére.**
7. **Önálló jeleinyek a hadsereg magyar részében.**

A király elutazása.

Budapest, aug. 26. é. 2 ó.

Khuen-Héderváry gróf kihallgatása sem hozott semmi változást megzavart politikai viszonyainkban. A király még egyáltalán nem döntött arra nézve, hogy mit adhat, de arra nézve sem, hogy mit nem adhat. — **Hajlandó bizonyos intenzívítást adni a magyar katonai oktatás tekintetében,** de mélyebb jelentőségű reformokat, különösen a magyar katonai vezényszó behozatalát engedélyezni nem hajlandó, mert félti a hadsereg egységét és tart attól, hogy Ausztriában az engedékenység zavarokat okozna.

Természetesen most már a korona elhatározásától függ a parlamenti válság elintézése s az új kormány megalakítása is, **Láng** Lajos miniszter ma szintén kihallgatáson volt a királlyal, ezuttal azonban politikáról szó nem volt, hanem Láng a mester-inasiskola kiállítására hívta meg a királyt.

A király szombaton Bécsbe utazik az angol király fogadására, onnan pedig minden valószínűség szerint **Aradmegyébe a hadgyakorlatokra,** amelyek ő Felsége egyetlen igazi szórakozását képezik.

A király elutazása azonban még nem jelenti a bonyodalom elintézésének biztos elodázását, mert mint ezelőtt többször is megtörtént, ezuttal is megtörténhetik, hogy a király hadi szállására hívja meg azokat az államférfiakat kikkel tanácskoznia akar s így megeshetik, hogy **valahol Arad környékén készül el az új kormány kinevezéséről való legfelsőbb kézirat.**

A „Párisi áruház” égése.

Budapest, aug. 25. é. 12 ó.

A leégett »Párisi áruház« előtt még a késő éjjeli órákban is több ezernyi nép tolong. Nagy részben a kíváncsiak tömege, a kik között azonban **sokan vannak olyanok**

is, kik kétségbeesetten keresik valamelyik hozzájuk tartozót vagy legalább annak holtestét. Az épületet katonai kordon s a rendőrség egész serege zárja el a kíváncsiak elől. Az épület maga borzalmas képet nyújt. Belülről esupa rom és szén minden. **A hatalmas vastraverrek összeolvadva, bedőlve vannak. A szor falok minden pillanatban bedőléssel fenyegetnek.** A III. és IV. emelet padozata teljesen beszakadt.

A halottak számát 25-re teszik. A házmaster állítása szerint az emeleti lakásokon sok vidéki látogató rokon és vendég időzött, a kik iránt még senki sem érdeklődött, de a kik valószínűleg szintén mind bennégték.

Matuska alpolgármester elnöklése alatt ma a székes főváros tanácsa rendkívüli ülést tartott, melyen megállapították, hogy hasonló veszedelem megakadályozása az építési szabályrendelet és az építkezési rendeletek alapján tenni mit sem lehet, mert a szabályrendelet hasonló célú építkezésekre semmi különleges rendelkezést nem tartalmaz.

A főváros tanácsa különben szigorú vizsgálatot fog indítani az iránt, hogy az építkezési engedély megadása hogyan történt és megtartott-e mindenben a szabályrendelet intézkedése.

A tanács mély sajnálkozását fejezi ki a szomorú eset fölött s elhatározza, hogy az elhalt ravatalára koszurolt helyszírt a vagyonlatlanok eltemetéséről is maga gondoskodik.

József Agost királyi herceg főudvarmesterével Szapáryval ma szintén megállapította a Rókus-kórházban elhelyezett betegeket. Onnan a helyszíne ment, a hol hosszabb ideig informáltatta magát a szomorú eset körülményeiről.

A boncintézetből holnap már kiadják a holtesteket a hozzátartozóknak eltemetés végett.

Ujabbán meg a következők eltűnését jelentették be: Preiszner Simon, Grüner Gyula, Kacik Jenő, Goldberger H. 2 cselédje, egy idősebb vidéki ur, kik minden valószínűség szerint szintén a lángok között lettek halálukat. Az összes halottak számát ezeitől még nem lehet megállapítani.

Vizsgálat a katasztrófa ügyében.

Érk. 2 óra.

A Párisi áruház környékén még most is ezrével tolong a nép. A rendőrség Korodi fogalmazót bízta meg a vizsgálat keresztlvitelével s a tanúk kihallgatásával. Martinekét, a villanygép vezetőjét már ki is hallgatták. A rendőrség felhívta a közönséget, hogy hozzátartozóik esetleges eltűnését jelentsek be. A lakók közül a már jelentettek kivül többen nem hiányoznak ugyan, de hogy az alkalmasítottak és a lakók vendégei közül hányan égték benn, az még most sem állapítható meg.

Kubelik házassága.

Debreczen, aug. 25. é. 12 ó.

Ma tartotta **Kubelik** János hegedűművész az esküvőjét **Széll** Farkas táblai tanácselnök leányával, **Marienneval.** Az esketési szertartást **Wolaffa** Nándor püspök végezte. Az ifjú pár esküvő után **Prágába** utazott **Kubelik** anyjának látogatására, onnan pedig **Mariennebadba** mennek nászutra.

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Irtá: Kreuth W. (32)

En hoztam-e ide donna Terésát, vagy te, hogy Ita-Yvaté tulajdonjogát rongyos négy-száz pesoért átruhazza és ki eszközölje ki, hogy azt a fiút, a ki mindent elkövetett érdeklünkben, ily semmisséggel kielégíthesd? Ne tégy tehát okatlan szemrehányásokat, hanem gondold meg, hogy micsoda nagy-szerű erőt nyertünk mi Bergen urral. Azt kívánom, hogy azt az embert a családba belevond és rábírd, hogy nálunk lakjék míg a szerződést megkötjük s az üzletet lebonyolítjuk. Akkor aztán nyugodtan vizsgálavonulhat Bergen ur kinaí nejjével a campóba.

— Jól van, kedvesem, — mondá a tanár kedvetlenül. — Mint mindig, úgy most is a te akaratod történik meg, de a következményekért én nem vállalkozok felelősséget.

Aztán elővéve botját és kalapját, kocsiba ült, hogy a városba menjen. ...

Nem messzire a Doringo Martineze de Yola által 1555-ben alapított nagy jezsuita

templomtól van egy, a Paraguay folyó felé meredeken eső lejtő, a mely e helyhez egy lapos előfokba megy át, hol a város legszegeyebb negyede, az egy sor nyomorult ranchókból épített »Chacarita« fekszik.

Itt laknak a katonák feleségei, a fazekasok, szatócsok, szivarcsinálók és földindianók, kik a számos csapszék egyikében találnak maguknak mulatságot.

Mikor Róbert Mercedesel a cappel elhagyta, Asuncionba menjen jogát érvényesíteni, a legutolsó volt, amit kísérőinek kiszabott, egy a Chacaritában levő kis kocsmá előtti megállani, hol az ő kerületéből való parasztok éjszakáztak, mikor a fővárosba a vásárra mentek. A két év, melyet Róbert a campóban töltött, teljesen nyomtalanul folyt le. Szerény viszonyai között nem látta szükségesnek durva öltöztét jöbball felcsereálni, ép oly kevésbé törődött egyszerű gnyohójában levő fekhelyével, mely beleillett tiszta otthonába. Rá nézve az volt kellemes, hogy Mercedes ebben az eldugott zugban lehetett, teljesen ismeretlenül.

Sajnos, ez esemény nem tarthatott sokáig. A pénzügyi kerületben Róbert össetalálkozott egy némettel, akihez Asuncionba jöveletek ajánlva volt; ez őt azonnal megismerte s többé el sem bocsátotta magát.

Miután az egykori tiszt Berndorf urral üzleti összeköttetésbe lépett, nem maradtak el az üzleti kötelezettségek sem. Róbertet majdnem a családba tartozónak tekintették és ebből az alkalomból kifolyólag reménye nyílt egy, talán jobb jövőre.

Mindazonáltal Bergen ur igen lekötözetten érezte magát Berndorf urral szemben. Még inkább azzá lett, mikor ő egy vőnékülének látszó pertől, habár a jó alkalom a kezében volt, ellállott.

A kellemetlen viszonyok által befolyásoltatva, melyek Ita-Yvatét az utóbbi időben kevésbé vonzóvá tették, elhatározta magát Róbert, hogy birtokát Berndorf urnak illő kárpótálás ellenében átengedi.

De mihez kezd majd mostan?

Itt is segítségére volt Berndorf ur, úgy szóval, mint tette. Ajánlott részére egy major domusi állást, mely rá nézve változott viszonyai között a legelőnyösebb volt. Szabadság, a lovak használata s minden más egyéb is biztosítékot nyújtott a jövőre nézve, hogy eddig megszokott életét folytathassa.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőigazgató:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR*

Kristály

! gőzmosó-intézet !

Kolozsvárt,

szemben a vasúti indóházzal.

Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak **vizgőz** és **szappan** által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipekfűgőnyők a legutányosabban tisztítottak.

Kelengyék mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Belvárosi felvételi hely: Laskai Ferenc és Fia Kossuth Lajos u. 7. Telefon sz. 405.

Videki gyűjtődék:

Marosvásárhelyt Wolster Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Besztércen Tabovics Sámuel, Désen Papp Jenő, Sz.-Ujvárt Hersekovic Ignác, Déván Szöcs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társa, Balázsalván Komáromy Albert, Nagy-Bányán, Radó Andor, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Sz.-Rézben Klein Aron és Nagy-Enyeden Worobicz Kálmán kereskedők. Tördán Hartmann Ignác. 34—50 2580

Legolcsóbb

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, bérházakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézek.

Kölcsönöket szerzek katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek, hivatalnokoknak 5—10 évi kis részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb diszkréció biztosítatik. — **Friedmann Sámuel** (Belkirály-utca 16. sz.) Értekezni: d. u. 3—5 óráig. 26318—60

Ki eladó házát

gyorsan eladni,

kiadó lakását

... vagy ...

gyorsan kiadni akarja, forduljon a házak adásvétel és bérbeadás nyilvántartási vállalatához, hol úgy vételre, mint bérbevenni lakáskeresők leggyorsabban jutnak kedvező eredményre.

Ertekezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-2618. utca 16. szám. 10—60

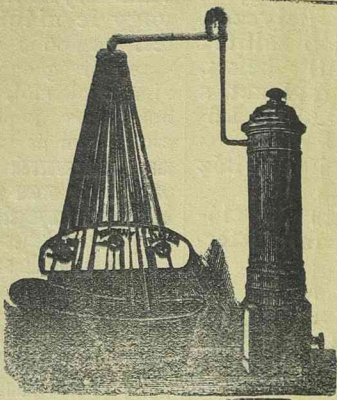
Törs és Ormai

mérnök-vállalkozók 2627 63-100

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás
Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten

Elvállalja

**vízvezetékek, csatornázások, központi
fűtések, szellőztetések berendezését,**

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klozetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

**vas-, agyag- és ólom-csövek, szivattyu-kutak
vízvezetési és csatornázási cikkek.** Költségvetések ingyen és bérmentve.

A híres és közkedveltségnek örvendő K-Imperi

Répatí savanyuvíz

a mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól

egészen friss töltésben kerül forgalomba.

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: „A k-imperi „Répatí“ forrás oly kitűnő égvényes savanyuvíz, mely úgy szerencsés összetétele, mint rendkívül dús szénsavtartalma folytán megérdemli, hogy a maga nemében a legkitűnőbbek egyikeként tekintessék s mint ilyen, a megfelelő méltóságban.”
Purjesz Zsigmond dr. prof., a következőképp nyilatkozik: „Bizonyítom, hogy a „Répatí“ savanyuvíz a nyakbántó hurutos bántalmak ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.”
Dr. Hankó Vilmos tanár, az E. K. E. balneológiai oszt. titkára a vizről így vélekedik: „A „Répatí“ víz nemcsak mint élvezeti víz kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen s a Csehországból hozott drága krondorfi vízzel minden tekintetben versenyez.”

Mindig friss töltésben kapható

kolozsvári főraktárosunk: Deutsch Lipót

a fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

2087 35-
Hoavód-utca Czetz János
féle házban.

„Répatí“ forrás kezelősége.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Ujjonnan berendezett mechanikai

műhelyben minden mechanikai

javitások olcsón, gyorsan és pontosan

o o o san eszközöztetnek o o o

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30-50 frtig.
1 karikahajós 65-80 frtig.
1 Central Bobbin 86-90 frtig.

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson || A varrógépek kedvezménye: **Heti**
D. 12., Manufacturing & C. New- **vagy havi részletfizetésre is**
York, Balkara Cylinder stb. stb. **vásárolhatók.** o o o o o o

2594 75-
Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70-90 frtig. Kerékpár köpeny 4-6 frtig.
Kerékpár 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengo 3. krtól
1 frt 50 krtól. Kerékpár acetilen lámpa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Csak készpénzért!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiu „ 1 frt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve

kapható csakis a

Tanácsháza alatt.

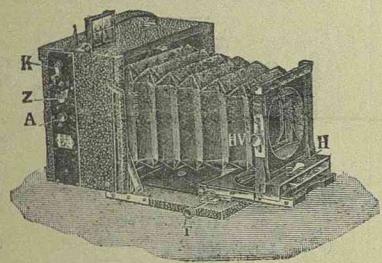
Schuster Emil

Telefonszám:
185.

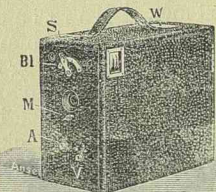
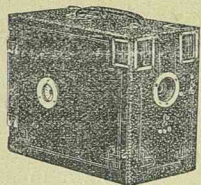
Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellékek áruháza **Kolozsvárt.**

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti **Grammophon** társaság hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépeit, eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyisint az ezekhez megfelelő lapokból állandó nagy raktár magyar, német, angol, francia, olasz kiadásokban **Grammophon**okat megfelelő referenciák mellett havi részletfizetés mellett is árusítok eredeti gyári árakban.

Fényképezési kellékekben: Kézi, állványos és Kodak zsebkamrákból filmek, üveglemezek a leghíresebb gyárakból, másolópapírok, levelezőlapok és vegyszerekből, szóval minden megkívánható kellékeket eredeti gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn Suhl. H. Pieper és Neuman Freres belgumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär ezéllővő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltényhüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek stb., vadászcipők, eszmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan loden és teveszörkabetők, felöltők és gallérok, valódi daniai mosható iramszarvasborkabetők, szörmével bélelt és béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

Mézédes csemege szállít, legnemesebb fajokat, 5 káros kosarakban 3 koronáért szállít. Óriási nagyságú barackot nyolc koronáért — bérmentve. Posta kosárral. Kopasz József, csemege-üzlet, Szeged.

Elsőrangú Könyvnyomda!

Ujság Kiadó-vállalat!

Gombos Ferencz

Lyceum-könyvnyomdája — Kolozsvárt,

Egyetem-utca 7-ik szám, róm. kath. Status épület.

Gyorsan, ízléssel és a legutányosabb árban készít el bármilyen könyvnyomdai munkákat, ugymint: irodalmi műveket, tankönyveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, napi, heti és havilapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, körlevelet, üzleti könyveket és meghívókat, falragaszokat, stb.

Telefon 204. sz.

Telefon 204. sz.

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos, az „Ujság“ kiadatulajdonosa.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Szagtalan és nyomban száradó
Eredeti üvegekben 80 kr. és 1 frt 20 kr.
Valódi csak üvegekben ezen feketenyomat másolatára
Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

2326 **Christoph Ferencz,** 10-15
a valódi szobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója. Kapható Kolozsvárt Segesvári és Zarsa, özv. ifj. Pere Istváné, Reichelt Mihály, Wesselényi Miklós-utca.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az összes hangszerekben.
Nagy javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.